jaargang 24 | nummer 2 | juni 2026

Aanzet

Wijkkrant voor en door bewoners van **Hoograven, Tolsteeg, Rotsoord & Bokkenbuurt**

DIERVRIENDELIJK NESTBEHEER TEGEN OVERLAST

OP STAP MET DE GANZENMAN

POLITIEK DICHTBIJ
In gesprek met raadsleden uit de buurt

KUNSTROUTE
Alle wijkkunst in een zomerse route

VREDESSYMBOLEN
Scholieren adopteren de Vrijheidsboom

Trizin Hof
controleert een ganzennest

Wijkbewoners die weleens een in het blauw gekleed persoon langs de oevers van de Hoogravense singels hebben zien struinen, vragen zich wellicht af: wie is die man toch? Goede kans dat ze Trizin Hof aan het werk hebben gezien. In opdracht van de gemeente verzorgt hij het nestbeheer van ganzen. Vooral in het voorjaar is hij actief: dan is het broedseizoen. Trizin vertelt hoe hij de nesten behandelt, zodat de ganzenoverlast op den duur kan afnemen.

DE GANZENMAN VAN HOOGRAVEN

tekst: **Jos de Groot** fotografie: **Dolf de Meijer**

"Mijn bedrijf heet Hofganzen | Ganzenbescherming Nederland. Op een diervriendelijke manier werken staat bij ons voorop. Belangrijk is dat als je eieren behandelt of weghaalt, je dat doet op een moment dat het embryo in het ei nog niet gegroeid is tot een kuiken. Eieren waar kuikens in zitten laat ik liggen. Ik ga geen kuikens doden. Punt. Dat wil ik zelf zo, want wettelijk is er weinig geregeld, hoor. Op andere plekken in het land worden eieren gewoon vertrapt, of ze halen ze weg als er kuikens in zitten. Ook wordt er veel op ganzen gejaagd. Of ze worden vergast, vreselijk.

Ik loop de nesten langs en markeer altijd de eieren die ik heb gecontroleerd met een stift. Wat ik precies doe? Ik smeer op één na alle eieren van een nest in met maiskiemolie. Daarmee sluit je de poriën van een ei af zodat er geen lucht meer in kan. Zo voorkom je embryonale groei. Andere soorten olie gebruik ik niet, want daarmee wordt het verenkleed van een moeder aangetast. Ik doe mijn best om bij iedere moeder één kuiken te laten uitkomen. Want het natuurlijke proces van moederschap wil ik niet verstoren. Dat wil niet zeggen dat ze het altijd redden, want er zitten hier ook ratjes, meeuwen, reigers en kraaiachtigen. En die lusten soms wel een kuikentje.

> ***"De eieren waar kuikens in zitten laat ik liggen"***

Ik heb alleen een opdracht voor 'gedomesticeerde' ganzen, ook wel boerenganzen genoemd. Dat zijn dieren die niet migreren; ze zijn honkvast. Dat betekent ook dat ik van wilde ganzen moet afblijven. Maar ook die dieren leggen hier soms eieren, dus daarvoor moet nog wat geregeld worden. De provincie is daarvoor aan zet.

We zijn hier nu pas een jaar actief. Voordien gebeurde er hier in Hoograven niet zoveel aan nestbeheer. Daardoor zijn er in de loop der tijd steeds meer ganzen bijgekomen. Er zijn hier nu zo'n negentig boerenganzen, schat ik. Het streven is om de populatie terug te brengen naar ongeveer 25 ganzen. Over een paar maanden komen we terug. Dan gaan we een deel wegvangen. Die dieren gaan met ons mee naar Drenthe. Daar bevindt zich mijn stichting Akka's Ganzenparadijs, een klein landgoedje van vier hectare. Van daaruit zorgen we voor herplaatsing, waarbij ik ervoor zorg dat stelletjes bij elkaar blijven. Waar die dieren dan heengaan? Nou, je hebt boeren die ermee gestopt zijn en hun land willen laten begrazen. Of Defensie zet ze in als een soort beveiliging, want ganzen slaan aan als er wat aan de hand is. Ook willen particulieren soms een gans adopteren."

Meer informatie: ganzenparadijs.nl en hofganzen.nl

OP DE KOFFIE BIJ RICHÈL LUBBERS ARCHITECTEN

tekst: **Jos de Groot** fotografie: **Marleen Schlichting**

In deze rubriek gaat Aanzet op de koffie bij een ondernemer in de wijk. Deze keer: Richèl Lubbers, zakelijk directeur van Richèl Lubbers Architecten.

Op de hoek van de 't Goylaan en de Hooft Graaflandstraat kun je sinds twee jaar Richèl Lubbers Architecten vinden. In een langwerpige ruimte staat meteen vooraan bij de deur een langwerpige tafel. Daar wordt geluncht en worden klanten ontvangen. Achter in de zaak zijn de werkplekken met computers. Vijf man plus een stagiair werken er.

Richèl zelf ontvangt Aanzet. "Echt een speciaal koffiemomentje met elkaar hebben we niet. Bij ons vindt iedereen het fijn om achter de computer te werken met een lekkere kop koffie erbij. Vaak zijn medewerkers ook de deur uit om bouwprojecten te begeleiden. Mede vanwege de klanten die we ontvangen, hebben we een luxe koffiezetapparaat staan, eentje van Siemens. In de middag gaan we meestal over op thee. Anders slaap je slecht hè?"

Hij vervolgt: "Ik heb hier op de Vondellaan op de hts gezeten. Vervolgens ben ik de TU Delft gaan doen. Na een paar banen bij grotere bureaus besloot ik voor mezelf te beginnen en weer terug te gaan naar Utrecht. Eerst zaten we een tijdje aan de Kanaalweg in een bedrijfsverzamelgebouw. Leuke stek, maar daar kwamen mensen toch niet zo gemakkelijk binnenlopen. Hier zitten we midden in de reuring en in dit pand kunnen we ook beter onze eigen sfeer neerzetten."

Het architectenbureau ontwerpt zowel de binnen- als de buitenzijde van gebouwen. En dat kan alle kanten opgaan: woningen, woonboten, scholen, bedrijfsgebouwen, nieuwbouw, verbouw, uitbouw, interieurs, renovaties, enzovoort. "Ongeveer zestig procent van ons werk is in de regio Utrecht en veertig procent is daarbuiten. Landelijk doen we ook grotere projecten, zoals de Vinex-wijk Vathorst in Amersfoort. Maar we werken voornamelijk aan particuliere projecten. Zo zijn we op de Duurstedelaan bezig met de verbouwing van een huis. Het liefst werken we daarbij met duurzame materialen."

Ook ontwerpen ze woonboten. "Ik denk dat we nu al met woonboot nummer twintig bezig zijn. Het is een belangrijke nichemarkt voor ons. Zo hebben we voor voetballer Johan Neeskens eens een boot ontworpen. Leuke man was dat. Hij woonde in Zwitserland, maar hier bij de Merwedekade had hij een pied-à-terre. Aan de buitenkant zag die woonark er vrij anoniem uit, want het mocht niet te protserig zijn van hem."

Meer informatie: richellubbersarchitecten.nl

Kort nieuws

VOORJAARSMARKT OP HET SMARAGDPLEIN
Op zaterdag 13 juni verandert het Smaragdplein in een voorjaarsmarkt. Tussen 10.00 en 16.00 uur struin je langs diverse kraampjes, eet je een suikerspin of neem je een coole glittertattoo. Ook is er een knutselplein voor de allerkleinsten. De toegang tot de markt is gratis.

GROOT OPENINGSFEEST NIEUW-ROTSOORD
Op zaterdag 20 juni viert Nieuw-Rotsoord de officiële opening van de gerestaureerde villa en de nieuw aangelegde tuin. Houd hun website in de gaten voor het programma: nieuwrotsoord.nl.

JONG TALENT IN DE PASTOEFABRIEK
De historische Pastoefabriek op Rotsoord vormt van woensdag 24 tot en met zondag 28 juni het decor voor de eindexamententoonstelling HKU Exposure 2026. Vers afgestudeerde makers tonen hier hun examenwerk beeldende kunst. Bezoekers kunnen rekenen op een gevarieerd aanbod aan ruimtelijke installaties, grafisch ontwerp en beelden.

GLUREN BIJ DE BUREN
Op zondag 28 juni veranderen verschillende tuinen in onze wijk in openluchtpodia tijdens het jaarlijkse amateurkunstenfestival Gluren bij de Buren. Met optredens, theater en dans. Gratis en nog om de hoek ook. Houd de website glurenbijdeburen.nl in de gaten voor de agenda.

ZOMERFEEST IN 'T RAAFJE
Op zaterdag 4 juli viert speeltuin 't Raafje aan de Verlengde Hoogravenseweg de zomer met een buurtfeest. Van 10.00 tot 12.00 uur is iedereen welkom. Toegang is gratis. Het thema dit jaar is sprookjes. Kom, verkleed of niet, gezellig langs en ontmoet je buren!

SNELHEIDSVERLAGING HOOFT GRAAFLANDSTRAAT
De snelheid op de Hooft Graaflandstraat wordt verlaagd naar 30 km/u. Naast nieuwe snelheidsmarkeringen zullen er op twee plekken wegversmallingen worden gemaakt. De werkzaamheden zullen komende maanden worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn tijdelijk, want een meer ingrijpende herinrichting van de straat is in de periode 2027-2028 voorzien. Dan zal ook het riool worden vernieuwd.

TWEE RAADSLEDEN, ÉÉN WIJK

Op woensdag 18 maart 2026 waren de gemeenteraadsverkiezingen. Op het stembiljet in Utrecht stonden 508 kandidaten, verdeeld over twintig politieke partijen. Aanzet zocht twee gekozen raadsleden uit onze wijk op. Waar zetten zij zich voor in?

“IK WIL ERVOOR ZORGEN DAT WE EEN FIJNE LEEFOMGEVING HOUDEN”

MERLISSA DIELE – GROENLINKS-PVDA

Naam: **Merlissa Diele**
Politieke partij: **GroenLinks-PvdA** | Zetels: 14
Functie: raadslid
Raadslid sinds: 2026
Woont: op het zuidelijkste puntje van de Jutfaseweg
Contact: merlissa.diele@utrecht.nl / 06 34 95 57 22

tekst: **Emily Palmer** fotografie: **Niels Spinhoven**

In maart ging je langs de deuren voor de gemeenteraadsverkiezingen. Hoe heb je deze tijd ervaren?
“Het was heel druk, maar ontzettend leuk om mensen te spreken. Je hoort dan ook echt wat er speelt, waar mensen mee zitten. Zo vertelden bewoners van de Julianaweg dat ze er last van hadden dat mensen van buiten de wijk daar hun auto parkeren, omdat het er nog gratis is. Ze willen dus dat ook daar betaald parkeren wordt ingevoerd – en dat zal in 2027 ook gebeuren in Hoograven-Zuid.”

Je bent voorstander van meer groen in de wijk. Heb je een concreet voorbeeld?
“Nou, over de Julianaweg gesproken: in die groenstrook zou je duidelijkere keuzes kunnen maken. Welk deel richt je in als ruimte om te recreëren en welk stuk kun je mooier maken met meer oog voor biodiversiteit?”

Waar houd jij je binnen de gemeenteraad mee bezig?
“Onder andere met de arbeidsmarkt en het vestigingsklimaat. Ik interesseer me met name voor circulaire economie. Bijvoorbeeld dat de straatstenen die bij de werkzaamheden aan de Jutfaseweg zijn weggehaald, ergens anders opnieuw worden ingezet. De gemeente heeft al een grondstoffendepot en ik zou bedrijven nog meer willen stimuleren om ook circulair te gaan werken. Ik hou ook heel erg van platforms waar mensen spullen van elkaar kunnen lenen, zoals een boormachine. Droppie op het Smaragdplein is ook een goed voorbeeld. Mensen willen wel recyclen, maar je moet het ze zo makkelijk mogelijk maken. Daar denk ik graag over mee.”

> *“Ik wil bedrijven stimuleren om ook circulair te gaan werken”*

En verder?
“Verder heb ik ‘milieu’ in mijn portefeuille, zoals de water- en luchtkwaliteit. Ik wil ervoor zorgen dat we een fijne leefomgeving houden. En ik houd me bezig met dierenwelzijn.”

Hoelang ben je al politiek betrokken?
“Toen ik een jaar of negen was, werd ik vegetariër en startte ik zelfs een petitie tegen het houden van levende kreeften in restaurants. Ik was echt heel bevlogen en wilde de eerste vrouwelijke minister-president worden. Zo’n 3,5 jaar geleden ben ik lid geworden van de partij. En nu was het tijd voor een volgende stap. Ik weet nu waar ik het over heb, heb meer ervaring.”

Wat zijn de uitdagingen waar je mee te maken krijgt?
“Er loopt natuurlijk al veel, dus ik moet me goed inlezen. Ik ben echt een dossiertijger en wil goed op de hoogte zijn.”

W at is je favoriete plek in de wijk?
Na lang nadenken: “Dan kies ik toch voor Op Zuid of Rotsoord. Of eigenlijk het hele gebied langs de Vaartsche Rijn. Het is echt mooi geworden daar, heel gezellig. En k ringloop De Arm natuurlijk!”

Tot slot: wat doe je als je niet werkt?
“In mijn vrije tijd speel ik toneel, speel ik graag bordspelletjes, lees ik en ga ik naar het theater of filmhuis.” Een snelle blik op haar horloge (17.15 uur): “Sorry, maar ik moet gaan, ik heb een andere afspraak.”

Dat zijn lange dagen.
“Ja, maar ik vind het zo’n eer om dit werk te mogen doen!”

Noot van de redactie: eind mei is Merlissa verhuisd. Maar de wijk ligt haar na aan het hart en ze zal alles doen wat ze kan om haar oude wijk van dienst te zijn.

“WE MOETEN WEL MET ELKAAR IN GESPREK BLIJVEN”

BERT VAN STEEG – CDA

Naam: **Bert van Steeg**
Politieke partij: **CDA** | Zetels: 3
Functie: raadslid en fractievoorzitter
Raadslid sinds: 2021
Woont: omgeving Winkelcentrum Hart van Hoograven
Contact: bert.van.steeg@utrecht.nl

tekst: **Jasper Vink** fotografie: **Marleen Schlichting**

Met welk gevoel denk je terug aan de gemeenteraadsverkiezingen?
“Positief. Er deden veel mensen mee aan de campagne, ook jonge mensen. Dat zorgde voor energie en creativiteit. We hebben iets verloren, maar zijn de vierde partij van de stad geworden.”

Wat is er sinds de verkiezingen veranderd in de gemeenteraad?
“Het is gefragmenteerder. Vooral op rechts zijn er kleine fracties bijgekomen. De twee grootste partijen hebben nu samen een meerderheid en dat verandert ook hoe er politiek wordt bedreven.”

Waarom ben je ooit de politiek in gegaan?
“Ik heb geschiedenis gestudeerd in Utrecht en ben graag met maatschappelijke thema’s bezig. Ik hou ook van het politieke spel. Als raadslid heb je rechtstreeks contact met inwoners. Dat vind ik mooi. Ik ben resultaatgericht en wil mensen vooruit helpen.”

Wilde je van jongs af aan de politiek in?
“Ik heb nooit bij een politieke jongerenorganisatie gezeten. Ik vond dat altijd een beetje hoogdravend. Toen ik eind twintig was, werkte ik in Den Haag voor Tweede Kamerleden. Daarna wilde ik zelf ook volksvertegenwoordiger worden. Wat ik belangrijk vind, is dat inwoners meer het initiatief krijgen. Natuurlijk is niet alles mogelijk. Soms moet een besluit genomen worden en daar is de politiek voor. Maar we willen zo goed mogelijk aansluiten bij de energie van inwoners.”

> *“Ik vind het belangrijk dat een buurt een gemeenschap blijft”*

Wat zie jij als grootste uitdaging in Utrecht?
“Wonen. Wij willen het bouwtempo opschroeven, bijvoorbeeld door gemeentelijke regels te schrappen. Wonen moet betaalbaar blijven en er moet doorstroming zijn. Daarmee ontstaat ruimte voor toetreders op de woningmarkt. Wat ik daarbij belangrijk vind, is dat een wijk of een buurt een gemeenschap blijft. Dat wil niet zeggen dat het allemaal dezelfde mensen zijn, maar wel dat ze elkaar blijven ontmoeten.”

En in onze wijk?
“Saamhorigheid vind ik belangrijk. Je ziet dat sommige groepen een beetje langs elkaar heen leven. We moeten wel met elkaar in gesprek blijven en daar kun je als overheid op inspelen.”

“Verkeersveiligheid blijft ook een aandachtspunt. Bij de ’t Goylaan is nu meer ruimte op het verkeersplein en er zijn stoplichten. Daar zijn we blij mee, maar het blijft relatief onveilig. Utrecht geeft op veel plekken voorrang aan fietsers. Op zich prima, maar op sommige plekken wordt heel hard gefietst waar je dat niet zou moeten doen. Daarop zou je moeten handhaven. Bij ’t Goyplein ontstaan onveilige situaties omdat auto’s door rood rijden. Dat kan natuurlijk niet, maar er is veel frustratie omdat mensen lang moeten wachten. In de gemeenteraad heb ik daar vragen over gesteld.”

“In de openbare ruimte zou meer geïnvesteerd kunnen worden, zoals parken, speeltuinen en pleinen. Ontmoetingsplekken. Bij het Smaragdplein zijn ook nog verbeteringen mogelijk. Er komt een onderdoorgang en met vastgoedeigenaren zijn afspraken gemaakt over een nieuw terras, zodat het een aantrekkelijke plek wordt.”

Hoe betrek je inwoners bij je werk?
“We organiseren speciale momenten met het Wijkbureau en Hart van Hoograven. Via mail en telefoon weten inwoners mij gelukkig ook te vinden.”

Tot slot: wat doe je als je niet werkt?
“Afgelopen jaar heb ik een aantal marathons gelopen. Ik ga ook graag met vrienden uit eten en ik maak tijd voor mijn gezin. Dit voorjaar ben ik met mijn zoon met de trein naar Krakau en Dresden op vakantie geweest. Dat was ontzettend leuk. De trein is een fijn vervoermiddel voor zo’n lange reis, prettiger dan een vliegtuig of auto.”

HOE NU VERDER MET DE GELUIDSOVERLAST IN HOOGRAVEN?

De woningen aan de Herautsingel worden momenteel beschermd door geluidsschermen van ongeveer drie meter hoog

Impressie van de geplande geluidschermen uit het uitbreidingsplan Ring Utrecht A12/A27 (bron: Rijkswaterstaat)

tekst en fotografie: **Niels Spinhoven**

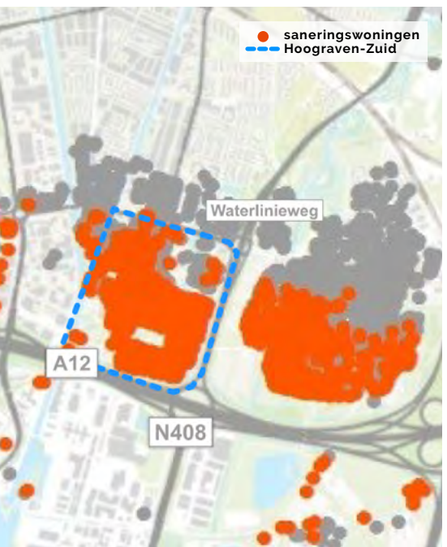
Aan de zuidkant van Hoograven wonen veel mensen in de herrie van de A12, een van de drukste snelwegen van Nederland. De geplande oplossing leek dichtbij, maar gaat uiteindelijk niet door. Wat betekent dit voor de omwonenden?

In het wegverbredingsproject 'Ring Utrecht' waren verschillende maatregelen opgenomen om de geluidshinder te beperken, waaronder stiller asfalt en geluidsschermen tot negen meter hoog. Maar op 11 maart 2026 zette de hoogste bestuursrechter een definitieve streep door dit uitbreidingsplan vanwege de stikstofproblematiek. Daarmee zijn ook de geplande geluidsmaatregelen van tafel.

WETTELIJK VERPLICHTE GELUIDSMAATREGELEN

Op een doordeweekse dag passeren ongeveer 220.000 voertuigen het wegdeel langs Hoograven. Het verkeerslawaai is tot diep in de wijk te horen. Tussen de A12 en de 't Goylaan liggen veel woningen waar het geluid de wettelijke grenzen overschrijdt. Op de kaart hieronder zijn al deze zogenoemde saneringswoningen aangegeven met rode bolletjes.

De overheid is wettelijk verplicht om een verbeterplan met geluidsmaatregelen te maken voor deze woningen, om zo te zorgen voor een gezondere leefomgeving. Volgens de wet had Rijkswaterstaat (RWS) dit plan uiterlijk eind 2023 moeten inleveren bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Saneringswoningen langs de A12
(bron: Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020, Rijkswaterstaat)

NOG GEEN NIEUW PLAN

Door de rechterlijke uitspraak is het bestaande plan komen te vervallen. Desgevraagd laat RWS weten de gevolgen van de uitspraak nog te onderzoeken. Hoewel de organisatie erkent dat er een nieuw plan moet komen, is de ontwikkeling daarvan nog niet gestart. Ook ontbreekt een planning.

Omdat de deadline inmiddels is verstreken, overtreedt RWS momenteel de wet. Het ministerie, dat belast is met de handhaving, laat weten hierover in overleg te zijn met RWS.

MOGELIJKHEDEN VOOR BEWONERS

Voor de bewoners is daardoor een onzekere periode aangebroken. Maar er zijn manieren om actie te ondernemen. Zo kunnen bewoners een officieel handhavingsverzoek indienen bij het ministerie om RWS te dwingen de wettelijke verplichting na te komen (zie kader). Het ministerie moet formeel op zo'n verzoek reageren en optreden als er sprake blijkt van een overtreding. Een dergelijk verzoek wint aan kracht als het namens meerdere bewoners wordt ingediend.

Daarnaast kunnen bewoners de geluidskwestie onder de aandacht brengen van de gemeentepolitiek. Hierdoor wordt de kans groter dat er in het bestuurlijk overleg tussen de gemeente en het Rijk afspraken worden gemaakt. Bewoners kunnen het onderwerp aankaarten in het wijkspreekuur met de wethouder of door gemeenteraadsleden aan te spreken. De raad kan de wethouder via een motie dwingen om het geluidsprobleem met prioriteit te agenderen in het overleg met het Rijk. Ook hier geldt dat een door meer bewoners gedragen oproep krachtiger is.

Hoewel de uitspraak van de rechter de plannen voor de Ring Utrecht heeft stopgezet, blijft de noodzaak voor maatregelen in Hoograven onverminderd groot. De rode stippen op de kaart maken duidelijk dat de geluidsnormen dagelijks worden overschreden. Het is nu afwachten hoe de overheid haar wettelijke plicht gaat nakomen, zodat de gezondheid en het woonplezier in Hoograven ook zonder de wegverbreding de aandacht krijgen die ze verdienen.

VERZOEK INDIENEN

De Inspectie van Infrastructuur, Leefomgeving en Transport voert namens het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de handhaving van de wet uit. Op de website van de inspectie staat precies beschreven waar een handhavingsverzoek aan moet voldoen en hoe dit kan worden ingediend. Zie: ilent.nl/service/contact/handhavingsverzoek.

KUNSTROUTE

In plantsoenen, op pleinen, aan muren. Onze wijk staat vol kunst – dag en nacht gratis toegankelijk. Wat zijn de verhalen achter deze kunstwerken in de openbare ruimte?

Al vier jaar schrijft Aanzet elke editie over een kunstwerk uit de wijk. Inmiddels is er een aardige verzameling verhalen ontstaan – een mooie aanleiding voor een plattegrond. Wie langs alle kunstwerken fietst of wandelt, legt zo'n 7,5 kilometer af. Wie weet ontdek je nog nieuwe plekken in je wijk!

Er zijn nog veel meer bijzondere kunstwerken te vinden, dus we gaan gewoon verder met deze rubriek. Maar voor nu alvast: de kunstroute!

Goede reis!

Kijk voor de langere teksten over alle kunstwerken op wijkkrantaanzet.nl

1 Zonder titel | Thomas Houseago | Briljantlaan | 2002

Dit kunstwerk is gemaakt voor de centrale meldkamer van de brandweer, ambulancediensten en de politie. Het is gemaakt door de Amerikaanse beeldhouwer Thomas Houseago, die beelden maakt van klodders klei en gips (dit werk is daarna afgegoten in brons). De opdracht was om een werk te maken dat 'veiligheid' of 'bescherming' symboliseert en dat is gelukt met deze flinke, robuuste reus. Met zijn handen in zijn zij overziet hij ontspannen maar waakzaam het voorbijrijdende verkeer.

2 Same old story | Pipsqueak Was Here | Ravenoord (achterzijde restaurant LE:EN) | 2021

"Ons werk gaat over de bescherming van de natuur", vertelde Pipsqueak Was Here (een kunstenaarsduo uit Amsterdam). "We beelden dieren expres heel groot af, omdat hun leefgebieden juist steeds kleiner worden door ontbossing." De kunstenaars maakten deze grote apen en een olifant door stencils (sjablonen) te hergebruiken. Het is gemaakt in opdracht van restaurant LE:EN, dat de kunstenaars vrij liet in hun aanpak, met als enige voorwaarde dat het werk op tijd klaar was voor het HE:LEEN festival.

3 Groenewoude | Faience- en Tegelfabriek Holland & Carin van Dongen | Nieuw-Rotsoord (zichtbaar vanaf Heuveloord–Rotsoord) | ca. 1900 / 2009

Wat doet dit tegeltableau met het woord 'Groenewoude' hier? Oorspronkelijk sierden de tegels Villa Groenewoude in Nieuw-Amelisweerd. Nadat die villa werd gesloopt, zijn de tegels gelukkig bewaard gebleven en hierheen verhuisd, terug naar de plek waar ze rond 1900 zijn gemaakt: Faience- en Tegelfabriek Holland. Op de tegels staan sierlijke, art-nouveau-lijnen die er met de hand op zijn geschilderd. De stalen installatie eromheen is in 2009 gemaakt door de Hoogravense kunstenaar Carin van Dongen.

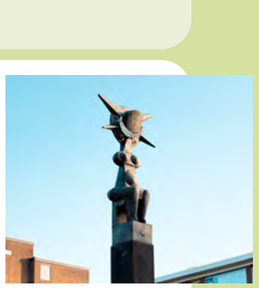
4 Zonder titel | Cika Annemae | Briljantlaan 101 | 2023

De muurschildering op de stal bestaat uit verschillende lagen. Bovenin is een scène te zien in zachte, vale kleuren, gebaseerd op historische foto's van de wasserij die hier ooit was gevestigd (wasserij Staatsen). Daaronder zie je boerderijdieren zoals die hier nu ook op het terrein rondlopen. Op de pilaren staan kindertekeningen, gemaakt door buurtkinderen. Zo komen verleden (de wasserij), het heden (de dieren) en de toekomst (want kinderen hebben de toekomst) samen op de geitenstal van de stadsboerderij.

5 Hongerige giraffe | JanIsDeMan | Briljantlaan | 2023

Langs de gevel strekt een giraffe zijn nek omhoog. De schildering, van meer dan 19 meter hoog, is alleen vanaf de overkant van de straat in zijn geheel te zien. Details zoals verfstreken zijn juist van dichtbij goed zichtbaar. De Utrechtse graffitikunstenaar JanIsDeMan stemde de giraffe af op de plek: het dier lijkt de planten van de naastgelegen verticale tuin op te snoepen. Het initiatief voor deze muurschildering kwam van bewoners van De Steenhouwer, die hun gebouw wilden opfleuren.

6 Zonnegodin | André Schaller | Smaragdplein | 1969

Hoog in de lucht zit een figuur op een troon. Naar boven kijkend vallen eerst de relatief gewone benen op, dan de ronde vormen van de torso en ten slotte het opvallende hoofd: een ring met stralen en een oogachtig middelpunt. *Zonnegodin* is gemaakt van koperplaten door André Schaller. Die liet zich inspireren door zijn reizen naar Noord- en West-Afrika; door de kunst en door de zon die hij voelde branden op zijn huid. Deze stenen omgeving kan wat mystiek goed gebruiken.

7 De Julianaweg – het gedicht | Oeke Kruythof | Julianaweg | 2026

Op een lessenaar aan de straat staat een gedicht dat speciaal voor deze plek is geschreven. Het ontstond op verzoek van buurtbewoners en wordt gecombineerd met een historische foto. De tekst is in 2026 geschreven door dichteres Oeke Kruythof, die hier haar hele leven – al meer dan tachtig jaar – woont. Herinneringen aan vroeger en het dagelijks leven in de straat lopen in elkaar over. Door de plaats waar het staat, wordt het gedicht onderdeel van de omgeving waarover het gaat.

8 Siep | Milou van Montfort | Oranjebrug | 2024

Op een elektriciteitskastje zit een oranje kater die je recht aankijkt. Zijn houding is rustig maar zelfverzekerd. Kunstenaar Milou van Montfort werkte alleen de kat in detail uit; de achtergrond blijft eenvoudiger. Het is een portret van een buurtkat die hier vaak lag en door veel bewoners werd herkend. Het werk maakt deel uit van het project 'Van kastje naar canvasje', waarbij buurtverhalen zijn vertaald naar schilderingen. Heb je gezien dat de kat ook op de achterkant staat?

9 Zonder titel | Joost van Roojen | Verlengde Hoogravenseweg 203 | 1977

Aan de gevel van de sporthal hangen acht ringen van roestvrijstaal. De vormen, die lijken op olympische ringen, passen zo goed bij een sporthal dat ze nauwelijks opvallen als kunstwerken. Ze hebben twee maten, een diameter van 4,7 meter en van 3,1 meter. Doordat ze zo'n 20 centimeter van de muur af staan, werpen de ringen in de middagzon mooie schaduwen op de muur. Deze bescheiden toevoeging in 1977 door kunstenaar Joost van Roojen maakt het gebouw iets minder strak.

11 Polyaesthetic | Koenraad Dedobbeleer | Liesbospark | 2013

Pas als je erop let, duiken ze op meerdere plekken op. Verspreid door het park staan witte metalen cirkels. Ze doen denken aan hekwerken, maar omsluiten niets. Normaal kijken we nooit aandachtig naar zo'n hek, maar naar deze van Koenraad Dedobbeleer nu wel. Het beeld dat bij speeltuin De Kameleon staat ('de wasdroogmolen'), hoort er ook bij. Het kunstproject ontstond bij de herinrichting van het park en de locaties van de cirkels zijn samen met betrokkenen uit de buurt bepaald.

13 De Schaatsenrijder | Piet Esser | Camminghaplantsoen | 1961

De schaatser, gegoten in brons, staat voorovergebogen. Zijn volle gewicht rust op zijn rechterbeen. Zijn linkerbeen is gestrekt, alsof hij zich net heeft afgezet. Het ging beeldhouwer Piet Esser om de balans in de compositie en de suggestie van beweging. Het kunstwerk stond oorspr jk zijn. In 2010 werden de uilen gestolen, maar een jaar later maakte de kunstenaar gelukkig een nieuwe versie.

15 Zonder titel | Rien Goené | Rijnhuizenlaan 10 | 2023 (op deze plek)

Twee handen reiken naar elkaar, met een kleine ruimte ertussen. Die opening lijkt iets vast te houden of te beschermen. Het beeld stond jarenlang in een binnentuin van seniorencomplex Nieuw Plettenburgh en was niet publiek toegankelijk. Na overleg met bewoners en betrokkenen is het verplaatst naar deze openbare plek. De vorm inspireerde huisarts Lydia Ketting-Stroet eerder tot een schilderij, dat ook het logo van het naastgelegen gezondheidscentrum heeft bepaald (zie de schuifdeuren).

10 Limeslijn | Carin van Dongen en vrijwilligers | diverse straten in Hoograven | 2014-heden

In de stoep liggen klinkers met kleurrijke mozaïekstenen. Onder leiding van kunstenaar Carin van Dongen hebben buurtbewoners de klinkers versierd; ieder koos zijn eigen patroon. Samen vormen de klinkers een lijn die door de wijk loopt. Die lijn volgt het tracé van de limes: de vroegere noordgrens van het Romeinse Rijk, waarlangs een weg liep die forten met elkaar verbond. Archeologische resten van die weg zijn hier gevonden. De mozaïeken maken die oude route zichtbaar in een hedendaagse vorm.

12 Zonder titel | Jan Boon Azn. | Duurstedelaan e.o. | 1957

Tussen de voordeuren verschijnen abstracte vormen in zwart, wit, grijs en bruin. Ze lijken op elkaar, maar verschillen steeds net. In de patronen kun je bladeren, fossielen of andere vormen herkennen. Sommige schilderingen zijn nog helder zichtbaar, andere vervaagd of verdwenen. Ze werden kort na de bouw van de woningen aangebracht door Jan Boon Azn., als een van de eerste voorbeelden van kunst aan woonhuizen in Utrecht. Niet alle bewoners wilden in 1957 meedoen, waardoor er ook lege plekken zijn.

14 Twee uilen | Theo van de Vathorst | Rijnhuizenlaan | 1969 / 2011

Op een hoge sokkel staan twee uilen naast elkaar. Het kunstwerk is door Theo van de Vathorst eerst gemaakt in klei: vooral rond kop en vleugels kun je sporen zien van hoe hij de klei met zijn handen modelleerde. Daarna is het in brons gegoten. Het beeld werd geplaatst bij een basisschool, het moest rustig en toegankelijk zijn. In 2010 werden de uilen gestolen, maar een jaar later maakte de kunstenaar gelukkig een nieuwe versie.

16 Jona in de walvis | Paul Kingma | Ridderlaan | 1967

Tussen het schoolplein en het hek van De Blauwe Aventurijn staat een stenen vis: van kunstenaar Paul Kingma. Let op de grote staart en de vormen die in elkaar overlopen – zie je in de bek een kleine vis, een oog of toch Jona? Het kunstwerk hoorde oorspronkelijk bij de hervormde kleuterschool die hier stond. Het Bijbelverhaal van Jona in de walvis symboliseert bescherming, groei en een veilige plek om te leren.

KUNST Aanzet ROUTE 11

KUNST Aanzet ROUTE

17 Pneumaphyllotaxis Tolsteeg | Het Uitvindersgilde | Begraafplaats Tolsteeg | 2022

Het bovenste gedeelte van het kunstwerk is een dakruiter, een siertorentje dat ooit op een gebouw stond dat nu gesloopt is. Hier krijgt het een nieuwe functie, als klok en herdenkingsmonument. Het Uitvindersgilde, een Utrechts ontwerpcollectief, bedacht er een onderstel bij, zodat je eronder kunt staan. Als je omhoog kijkt zie je ronde metalen plaatjes met daarin namen, geboorte- en sterfdata gegraveerd. De herdenkingsplaatjes zijn volgens een natuurlijk patroon gerangschikt.

18 Zonder titel / Perpetuum mobile | Maurits Cornelis Escher | Begraafplaats Tolsteeg (aula*) | 1957

In de aula van de begraafplaats zijn zwarte en witte vissen geschilderd die in cirkels lijken te zwemmen. De zwarte vissen zwemmen naar binnen en worden steeds kleiner; zij symboliseren de dood. De witte vissen die naar buiten zwemmen en steeds groter worden symboliseren de geboorte. Zoals de vissen in elkaar passen, zo horen leven en dood bij elkaar. Als je de beweging volgt, blijft je blik rondgaan. M.C. Escher schilderde dit werk hier zelf ter plekke.

** Let op: de aula is doorgaans open tussen 8.00 en 16.00 uur. Bel vooraf (tussen 9.00 en 12.00 uur) naar 030-2863992 om te controleren of de aula niet in gebruik is voor een uitvaart.*

19 Moeder met kind en bok | Frank Letterie | Elandplein 25 | 1981

Een moeder knielt naast een bok, met haar arm om haar kind heen. Het kind raakt het dier voorzichtig aan. De vormen zijn ruw en je kunt duidelijk zien dat het is gemaakt door in klei te kneden (later is het afgegoten in brons). Het beeld staat symbool voor de Bokkenbuurt als een wijk in overgang, waarin de oudere generatie de volgende generatie leert om zorgzaam samen te leven, zoals de moeder haar kindje leert een bok te aaien.

20 Verbindingsboom | Annabel van Schouten | Tolsteegplantsoen | 2022

In 2022, toen de stad Utrecht 900 jaar bestond, zijn er in tien stadsparken herinneringsbomen geplant om dit bijzondere moment te vieren. Rondom de lindeboom in het Tolsteegplantsoen liggen afdrukken van voeten in beton. Wijkbewoners konden zich aanmelden om hun voetafdruk achter te laten – er zijn grote voeten en kindervoeten, en zie je de hondenpoot? Het idee van kunstenaar Annabel van Schouten is dat deze mensen (en een huisdier) een verbinding aangaan met de boom, vandaar de titel: *Verbindingsboom*.

21 Doorsneden bol | Wout Maters | Tolsteegplantsoen | 1978

De bol is opengewerkt met twee sneden, waardoor het kunstwerk uit drie delen bestaat. De gekartelde binnenkant contrasteert mooi met de gladde buitenkant: een ruwe binnenwereld omhuld door een glanzende schil. Kunstenaar Wout Maters liet zich inspireren door vormen uit de natuur en creëerde al eerder bijzondere beelden van bollen die wellustig openbarsten. Als je ooit een avocadopit hebt laten ontkiemen, herken je wellicht het beeld van een pit die uiteengerukt wordt door groei.

KUNST Aanzet ROUTE 11

INDEX OP KUNSTENAAR

Annemae, Cika (1995) 4
Boon Azn., Jan (1918-1988) 12
Dedobbeleer, Koenraad (1975) 11
Dongen, Carin van (1972) 3, 10
Escher, M.C. (1898-1972) 18
Esser, Piet (1914-2004) 13
Faience- en Tegelfabriek Holland 3
Goené, Rien (1929-2013) 15
Houseago, Thomas (1972) 1
JanIsdeMan (1983) 5
Kingma, Paul (1931-2013) 16
Kruythof, Oeke (1938) 7
Letterie, Frank (1931-2025) 19
Maters, Wout (1931-2017) 21
Montfort, Milou van (1990) 8
Pipsqueak Was Here 2
Roojen, Joost van (1928-2012) 9
Schaller, André (1920-1981) 6
Schouten, Annabel van (1999) 20
Uitvindersgilde, Het 17
Vathorst, Theo van de (1934-2022) 14

COLOFON

Teksten: **Sophia Zürcher**
Ontwerp: **Yvon Schuurmans | Summum ontwerp**
Fotografie: **Dolf de Meijer** (foto's 1, 2, 3, 9, 12, 19, 21), **Marleen Schlichting** (7, 8, 15, 16, 17), **Niels Spinhoven** (4, 5, 6, 10, 11, 14, 18, 20) en **Livia Weyers** (13)
Kaart: Basisregistratie Grootschalige Topografie

BOVENLANGS

tekst: **Joop-Maris Vollering en Eveline de Vries** fotografie: **Marleen Schlichting**

In Bovenlangs gaan Joop-Maris en Eveline langs bij de flats in Hoograven, Tolsteeg en Bokkenbuurt. Op de eerste etage van de Nijeveldsingel ontmoeten ze Fauzia.

Hoe heet je en hoe oud ben je?
Ik ben Fauzia en ik ben 56 jaar.

Wat voor werk doe je?
Ik doe vrijwilligerswerk bij Buurtcentrum Hoograven. Iedere woensdag ben ik er gastvrouw en ik begeleid een groep mantelzorgers. We wisselen ervaringen uit en helpen elkaar. Ook nodigen we soms een spreker uit. In Afghanistan, waar ik vandaan kom, werk ik bij het Rode Kruis.

Met wie woon je hier?
Ik woon hier samen met mijn man Saboor en mijn zonen Saber en Mustafa. Mijn drie dochters zijn al het huis uit.

Hoelang woon je al in de wijk?
Ongeveer 14 jaar. We zijn in 2001 gevlucht uit Afghanistan, en hebben daarna tien jaar in asielzoekerscentra gewoond.

Wat vind je leuk en minder leuk aan Hoograven?
Ik heb heel leuke buren. Het is hier rustig en de bushalte is vlakbij. Niet zo leuk is dat dit huis een beetje oud is.

Wat voor soort dingen doe je zoal in de wijk?
Ik werk dus in het buurthuis. Vanuit het buurthuis organiseren we ook wandelingen in de wijk, dat is heel leuk. Op 30 april gingen we wandelen in Bunnik.

Wat heb je vanmorgen gegeten?
Melkthee, dat is warme melk met zwarte thee, en een cracker met cottage cheese, avocado en sesamzaadjes.

Wat heb je vandaag gedaan waar je gelukkig van werd?
Ik ben elke dag gelukkig met mijn familie en mijn vriendinnen. Ik geef mijn vriendinnen weleens een gezichtsmassage. Dan scrub ik de huid en smeer ik er een crème op. Mijn oudste zus was kapper, van haar heb ik dat geleerd.

Met wie zou je wel eens iets willen drinken?
Met mijn jongste zus en haar dochters. Maar dan wel hier in Nederland! Zij wonen nog in Kabul.

Wat zie je als je naar buiten kijkt?
Groene bomen, vogels, de blauwe lucht.

Wat vind je ervan om op de eerste etage te wonen?
Normaal. Het is wel fijn dat ik niet zoveel trappen hoef te lopen.

COLUMN

WEES AARDIG VOOR ELKAAR

Van de week liep ik de trap af en voelde ik een natte kledder in mijn nek. Ik ben nog nooit bespuugd. Zoiets zal mij nooit overkomen. Maar nu leek het toch echt het geval. Ik besloot maar door te lopen en te doen alsof er niets gebeurd was en voelde pas om de hoek in mijn nek. Plakkerig. Het zou dan misschien geen spuug zijn geweest maar iets van alcohol, ook niet lekker.

Toen de man in de rolstoel op het Smaragdplein in brand was gestoken, was mijn reactie net zo: hoe haal je het in je hoofd? Hoe gaat iemand zo uit de pas om een onbekende wat aan te doen? Ik kon er met mijn hoofd niet bij.

Ik heb het erover met de jongens van de kapper. Die zien het zo nog een keer gebeuren, omdat de straffen zo laag zijn in Nederland. Maar zo simpel is het natuurlijk niet. Dit soort dingen gebeuren door veel verdeeldheid, een tekort aan hulp en een verschuiving van wat normaal is. Als iets hard gestraft zou moeten worden, is het de maatschappij.

Mijn mensbeeld is er overigens niet door aangetast. Ik moest ook direct denken aan de omstanders die de man probeerden te helpen. Dat is nogal wat: naar vuur toe bewegen.

Na twee dagen is het niet meer in het nieuws, maar gaat het erover dat de Oranjebus weer is vertrokken voor het WK. En de branden waar het nu wel overgaat, zijn gewoon weer in datacenters of door fietsaccu's. Ik loop er nog een aantal dagen mee rond en praat erover, maar telkens valt er een stilte waar een duiding mooi had gestaan. Ik kan het dan niet beter zeggen dan een buurtbewoner al had gedaan: wees aardig voor elkaar.

Jonas van Dalen

Jonas van Dalen schrijft over zijn ervaringen als containerbewoner aan de Pagelaan

PIZZA DI TEKSTRA

tekst: **Simone de Bruijn** fotografie: **Niels Spinhoven**

Bij binnenkomst in huize Di Tekstra heerst er rust. Imme (11) en Lev (9) werken geconcentreerd. Ze zijn bezig de bestellingen gereed te maken voor hun pizza's, die hun klanten thuis kunnen afbakken.

De eettafel is omgetoverd tot werkblad. Kleine bollen deeg rollen de jongens met deegrollers tot rechthoekige pizzabodems die op een bakplaat passen. Een grote roze emmer met fijngesneden groenten staat in de aanslag. Evenals blikjes tomatensaus, potten ansjovis, pakken strooikaas, salami, een basilicumplantje en een glazen potje met Italiaanse kruiden. Aan de lamp boven de eettafel hangen de uitgeprinte bestellingen. Imme: "Vanavond maken we elf pizza's. Het maximum is achttien, anders wordt het te veel."

HOE HET BEGON

Vorige zomer kwamen Imme en Lev op het idee om pizza's te verkopen. Lev vertelt erover terwijl hij geraspte kaas in zijn mond stopt: "Onze ouders maakten soms pizza en dat vonden we lekker. Imme en ik wilden vaker pizza eten. Toen dachten we: we maken het zelf! Onze ouders hoeven dan niet te koken, dat vinden ze prima. We werden er steeds beter in en toen besloten we ook te verkopen." Imme vult aan: "En we wilden geld verdienen, daar waren we aan toe. Ik spaar voor een Lego-programmeerset."

Op pizzadagen gaan de broers na school boodschappen doen

Het allerleukste aan pizza maken? Dat weet Lev wel. Mensen blij maken. "Het is leuk om iets aan mensen te geven." Maar het kost veel tijd, aldus Imme. En soms is het stressvol. Lev droomt weleens dat ze hun bestellingen niet af krijgen.

REKENSOM

Op pizzadagen gaan de broers na school boodschappen doen. Imme: "We weten welke ingrediënten we nodig hebben voor één bakplaat, dus het is een rekensom. Thuis begint de een met het maken van deeg en de ander snijdt groenten. Het deeg is minder leuk, want dat duurt lang." Lev: "En we maken een bijzondere korst; daarin verstoppen we kaas of salami."

Imme hoopt dat ze wereldwijd bekend worden met hun pizza's. Niet beroemd, want hij wil wel over straat kunnen. Lev wil er later ook toetjes bij verkopen, lavacakejes om precies te zijn. "Maar dat moeten we nog leren van onze vader."

Om de week op woensdag kun je Pizza di Tekstra bestellen. Je levert je bakplaat op dinsdag in en de volgende dag haal je deze (met pizza) weer op. Je bakt 'm thuis, in je eigen oven.
Meer informatie: billenboetiek.nl/pizza

DOMINEE LAAT DE REHOBOTHKERK ZIEN

tekst: **Elize van Wijk** fotografie: **Dolf de Meijer**

Rust, ontmoeting en betrokkenheid bij de wijk: daarvoor staat de Rehobothkerk volgens dominee Hans van Benthem. Hij opent de deuren van de kerk en vertelt over zijn werk, de gemeenschap en zijn wens om de kerk meer voor de wijk open te stellen.

VAN PAPOEA NAAR UTRECHT

De binnentuin van de Rehobothkerk aan de Briljantlaan staat in volle bloei. Hans van Benthem neemt plaats op een van de bankjes net buiten de zon en begint te vertellen over zijn jeugd. Als zoon van een zendeling wordt hij geboren in Papoea-Nieuw-Guinea. Na een aantal jaren verhuist het gezin terug naar Nederland en gaat Hans in Kampen theologie studeren.

HECHTE GEMEENSCHAP

Nadat hij op verschillende plekken als dominee gewerkt heeft, begint Hans in 2013 bij de Rehobothkerk, onderdeel van het landelijk kerkverband van de Nederlandse Gereformeerde Kerken. "Dat ik hier dertien jaar later nog steeds ben, is langer dan gebruikelijk voor dominees," vertelt Hans, "maar dat komt omdat ik hier met zoveel plezier werk." En dat geldt niet alleen voor hemzelf. Ook de ruim 360 gemeenteleden voelen zich sterk verbonden met de kerk. De gemeente is bovendien opvallend jong: ongeveer zestig procent is tussen de 20 en 35 jaar oud.

"In de kerk leren we met elkaar dat het leven niet altijd maakbaar is"

RUIMTE VOOR RUST

"De kern van deze kerk is de ontmoeting met God en met elkaar", vertelt Hans. "Er is hier ruimte voor rust en verstilling, iets dat we in de huidige samenleving niet snel meer vinden. Mensen ervaren steeds meer stress en we zijn sterk op het individu gericht. Veel mensen vinden dat we van alles zelf moeten bereiken en als dat niet lukt, wordt dat al snel gezien als jouw eigen verantwoordelijkheid. In de kerk leren we met elkaar dat het leven niet altijd maakbaar is."

VREUGDE EN VERDRIET

De momenten van intense vreugde en verdriet bij gemeenteleden blijven hem het meest bij. Ook omdat die twee emoties vaak samengaan. Hans: "Sinds mijn vrouw Idelette in 2019 overleed, voel ik me zekerder wanneer ik in mijn preken beide kanten aan de orde stel. Zo vieren we een nieuw leven bij een doop, maar ik sta ook stil bij de mensen die geen kinderen hebben en dat wel graag zouden willen."

ACTIEF IN DE WIJK

De Rehobothkerk organiseert verschillende activiteiten. Zo wordt binnenkort weer het 'Rehobordje' gehouden: een gezamenlijke maaltijd waar naast gemeenteleden ook buurtgenoten welkom zijn. Ook zijn er elke vrijdag gratis taallessen en doet de kerk mee aan Burendag. "We denken ook na over andere initiatieven. Bijvoorbeeld hoe we in acute situaties hulp of steun kunnen bieden", vertelt Hans.

UITNODIGING

Volgend jaar gaat dominee Hans met pensioen. Grote wensen heeft hij niet voor dit laatste jaar. Wel zou hij het mooi vinden als meer mensen uit de wijk eens een kijkje zouden komen nemen in de kerk: "Maak eens een dienst mee. Je mag meebidden als je wilt. Daarna is er altijd ruimte om met elkaar in gesprek te gaan."

De Rehobothkerk is te vinden op de Briljantlaan 6. De diensten zijn elke zondag van 10.00 tot 11.00 uur en van 17.00 tot 18.00 uur. Meer informatie: rehobothkerkutrecht.nl

Colofon

OVER AANZET
Aanzet is een inhoudelijk onafhankelijke wijkkrant voor en door bewoners van Hoograven, Tolsteeg, Rotsoord en Bokkenbuurt. Aanzet is een uitgave van de Stichting Wijkkrant Aanzet en verschijnt vijfmaal per jaar.

NIEUWS OF ACTIVITEITEN MELDEN?
Mail naar redactie@wijkkrantaanzet.nl of schrijf naar:
Redactie Aanzet,
p/a Duurstedelaan 105,
3525 AP Utrecht
www.aanzetnet.nl

REDACTIE
Simone de Bruijn, Loulou Edelman, Jos de Groot, Dolf de Meijer (fotografie), Emily Palmer, Marleen Schlichting (fotografie), Niels Spinhoven (fotografie), Jasper Vink, Elize van Wijk en Sophia Zürcher

MET MEDEWERKING VAN
Joop-Maris Vollering en Eveline de Vries

VORMGEVING
Yvon Schuurmans, summumontwerp.nl

OPLAGE
5.500 exemplaren

DE VOLGENDE AANZET
Verschijnt in september 2026

BESTUUR
Jos de Groot (voorzitter), Loulou Edelman (secretaris) en Jantien de Boer (penningmeester)

Aanzet wordt gemaakt met steun van het Initiatievenfonds

OPHAALPUNTEN
Bibliotheek - Smaragdplein 100
Camping Ganspoort - Helling 87
Hart van Hoograven - 't Goylaan 77
Trefpunt Nieuw Plettenburgh - Oud-Wulvenlaan 6
Nieuw Rotsoord - Briljantlaan 101
De Saffier - Saffierlaan 8

WIJKKUNST

tekst: **Sophia Zürcher** fotografie: **Marleen Schlichting**

In plantsoenen, op pleinen, aan muren. Onze wijk staat vol kunst – dag en nacht gratis toegankelijk. Wat zijn de verhalen achter deze kunstwerken in de openbare ruimte?

Jona in de walvis
Gemaakt door: Paul Kingma
Waar: Ridderlaan
Onthuld: 1967

Tussen het schoolplein en het hek van De Blauwe Aventurijn staat een stenen vis die al bijna zestig jaar over de Ridderlaan uitkijkt. Veel mensen lopen eraan voorbij zonder te weten dat dit kunstwerk ouder is dan de school erachter.

In de jaren zestig werd hier op de Ridderlaan een hervormde kleuterschool gebouwd. Na de onderwijsvernieuwingen van de jaren tachtig ging de kleuterschool op in het basisonderwijs (groep 1 t/m 8). Schoolnamen veranderden. Uiteindelijk werd die school gesloopt. Het nieuwe gebouw dat hier in 2011 werd geopend, heet Basisschool De Blauwe Aventurijn. Het enige wat nu nog over is van die oude kleuterschool is het kunstwerk *Jona in de walvis* (1967) van kunstenaar Paul Kingma.

Destijds reserveerde de gemeente bij nieuwbouw een percentage van de bouwsom voor kunst, in dit geval 4.000 gulden. In 1967 werd gekozen voor Kingma's ontwerp, dat "de relatie tussen mens, vis en water tot uitdrukking brengt". Dat wordt niet verder toegelicht in de archiefstukken. Waarom een vis? Waarom in de titel een verwijzing naar het Bijbelverhaal over Jona en de walvis?

Een gegronde gok op basis van ervaring: kinderen houden van dieren. Ga met een kind naar een museum en negen van de tien keer vindt het een kunstwerk met een dier het interessantst. Een dierenbeeld bij een school is dus passend.

Daar komt nog bij dat het verhaal van Jona in de walvis symbolisch heel mooi is voor een (protestants-christelijke) school. Hoe zat het ook alweer? Jona, of Jonas, was ongehoorzaam geweest: hij vluchtte weg van wat hij moest doen en kwam terecht in een storm op zee. De Heer stuurde een grote vis om hem op te eten. Drie dagen en drie nachten verbleef Jona in de buik van de vis. Hij ging bidden, toonde berouw, waarna de Heer de vis opdracht gaf Jona uit te spugen op het land.

Ook een kleuter wordt ondergedompeld in een nieuwe wereld: eerst overweldigend, maar uiteindelijk veilig en vormend. De beschutting van de vissenbuik tegen de onstuimige zee buiten; welke school wil niet ook zo'n veilige leeromgeving bieden?

Het kunstwerk is bovendien prachtig van vorm. De kromming van de onevenredig grote vissenstaart suggereert beweging, alsof de vis actief kronkelt om iets uit te spuwen. Uit de bek van de vis komt iets wat eerder op een kleinere vis lijkt dan op een profeet. Maar die kleine vis kun je ook zien als het oog van de grote vis. De vormen smelten dus samen. Zachte afgeronde hoeken, die je zou willen aaien, contrastreren mooi met de scherpere inkepingen.

Zo'n interessant beeld zou je een betere plek gunnen dan ingeklemd tussen een hek, prullenbak, bank en speeltoestel.

Wist je dat...
...de sokkel ogenschijnlijk is vervangen? Uit foto's en documentatie in het Utrechts Archief blijkt dat de vis vroeger op een hogere, rechthoekige sokkel stond van 120 cm hoog. Het beeld staat nu meer op ooghoogte van kleuters.

VREDESSYMBOLEN IN DE VRIJHEIDSBOOM

tekst: **Simone de Bruijn** fotografie: **Niels Spinhoven**

Misschien heb je ze zien hangen in de Vrijheidsboom in Hoograven: vredessymbolen van kinderen uit groep 7 en 8 van basisschool St. Jan de Doper. Elise, Hudayfa en Tobias vertellen erover.

Zo'n veertig vredessymbolen hangen te wapperen in de Vrijheidsboom. Stuk voor stuk houten kunstwerkjes. In allerlei vormen: vlinders, vredesduiven, V-tekens, hartjes en rondjes. In allerlei kleuren: van pastelroze tot bloedrood en van inktzwart tot helblauw. Op de achterkant staan teksten geschreven, zoals 'no war'.

Elise: "We gingen eerst figuurzagen en maakten een schets voor de tekening. Daarna deden we er een soort basislaag op, waardoor het tegen alle weersomstandigheden kan. Daarop mochten we met verf het vredessymbool schilderen en met watervaste stift de tekst schrijven. Ik maakte een patroon van mozaïek in pastelkleuren, daarvoor moest ik veel verf mengen. Op de achterkant schreef ik: 'Vrede nu niet later', waarbij de woorden 'nu' en 'niet' elkaar kruisen."

HERDENKING

Het project was op school onderdeel van het thema 'Wereldoorlogen en de Holocaust', waarin de scholieren leerden over de periode 1900-1950. In dat kader maakten ze de vredessymbolen, begeleid door het Cultuurknooppunt, een Utrechts initiatief dat cultuureducatieprojecten organiseert in samenwerking met scholen. En de leerlingen adopteerden – in opdracht van het Comité 4 en 5 mei – tijdelijk de Vrijheidsboom. Daar organiseerden ze begin april een herdenking waarbij de leerlingen stilstonden bij vrijheid.

AANDACHT VOOR VREDE

Tobias: "De 't Goylaan is best een drukke weg, veel mensen komen hier langs. Ik hoop dat het de aandacht heeft getrokken van mensen. Ik denk het wel, want het is een kleurrijk geheel. Ik hoop dat het mensen laat nadenken over vrede. En dat mensen misschien zelf ook iets gaan doen om aandacht te vragen voor vrede."

> ***"We dachten samen over vrede na"***

Hudayfa maakte een V-teken, dat staat voor peace. Daarop maakte hij een patroon van een landkaart, met dwars erdoorheen een dikke rode lijn. "Het groen is land, het blauw is de zee en het rood is de scheiding. Op de achterkant schreef ik 'Peace now, choose peace'. Ik hoop dat we mensen hiermee kunnen laten zien dat er vrede kan komen."

Tobias maakte een kleurrijk en abstract symbool. "Daar word ik blij van, dat ook niet alles hetzelfde is. Op de achterkant schreef ik 'Peace now' met een boos poppetje. Zo voel ik me als ik over oorlog hoor."

GEVLUCHT

Sommige symbolen zijn abstract, andere herkenbaar, met regenboogvlaggen en vlaggen van landen als Oekraïne, Soedan, Afghanistan en Palestina. Elise: "Dat zijn de vlaggen van landen waar het nu oorlog is en waar mensen vandaan vluchten. Op onze school zijn er ook leerlingen die zijn gevlucht."

De kinderen vonden het fijn om de symbolen te maken. Tobias: "Ik vond het inspirerend, want je staat zo stil bij vrede." Elise beaamt dit: "Het was leuk om dit samen met de groep te maken. We dachten samen over vrede na." Hudayfa: "En we waren creatief bezig, dan hoefden we niet te rekenen of lezen."

Hun dromen? "Dat we meer naar elkaar luisteren", zegt Elise. Hudayfa: "Dat we aardiger zijn voor elkaar en dat er geen racisme meer is." "En dat er geen oorlog en armoede meer is. Dat het gewoon fijn is in de wereld", aldus Tobias.

Elise

Hudayfa

Tobias

Gemeente Utrecht

WIJKBUREAU **ZUID**

REGENTONACTIE 2026: PAK UW KORTING!

Een regenton is erg handig als u drinkwater wilt besparen. U kunt uw tuin en planten hiermee water geven of zelfs uw auto ermee wassen zonder kalk. Wist u dat regenwater gezonder is voor uw planten dan kraanwater?

Van 1 april t/m 31 oktober 2026 krijgt u als Utrechter weer mooie korting op een regenton:

€ 40,- korting op tonnen **tot 200 liter**
€ 60,- korting op tonnen **vanaf 200 liter**

MEEDOEN IS SIMPEL:
Ga naar een deelnemend tuincentrum of bouwmarkt en geef bij de kassa aan dat u meedoet met de actie van de gemeente Utrecht. Online bestellen kan ook bij www.regentonnen.nu.

Tip: gebruik een regenton samen met uw buren als buurtregenton!

Kijk op www.utrecht.nl/regenton voor meer informatie en de deelnemende tuincentra.

BUURTUREN WIJKBUREAU
Hebt u vragen over uw buurt, wilt u iets melden of hebt u een goed idee voor uw wijk? Dan kunt u terecht bij het wijkbureau. Kom langs bij een van onze BuurtUren (kijk op www.utrecht.nl/zuid voor locatie, data en tijden). Bel 14030 of stuur een mail naar zuid@utrecht.nl.

SPREEKUUR WIJKWETHOUDER
Ongeveer een keer per maand organiseert het wijkbureau een spreekuur met de wijkwethouder. Kijk op www.utrecht.nl/zuid voor de data en tijden. Opgeven voor het wijkspreekuur kan door te bellen (14 030) of stuur een mail naar zuid@utrecht.nl.

HOUTSTOOK: WAT MAG ER WEL EN NIET?

Sinds 1 januari 2025 mag er buiten geen houtvuur gestookt worden in Utrecht. Ook niet in uw tuin. Houtrook zorgt voor schadelijke stoffen in de lucht en uw longen. Dat is slecht voor uw gezondheid en het milieu. Kinderen, ouderen en mensen met problemen aan hun luchtwegen hebben er extra last van. Laat het vuur daarom uit. Zo zorgen we voor gezondere lucht in de stad.

Vanaf 2030 mag u binnen ook geen hout meer stoken.

Meer informatie over het stookverbod vindt u op www.utrecht.nl/houtstook.

WAT MAG WEL
- Haard op bio-ethanol of elektrisch, een fakkel of een kaars.
- Barbecueën op houtskool, briketten, gas of elektriciteit.

WAT MAG NIET
- Buiten houtvuur stoken zoals in een vuurkorf of buitenkachel op hout.
- Buiten eten maken op houtvuur, bijvoorbeeld in een pizzaoven.